

Põlva maakonnas, Kanepi vallas, Kooraste külas, Sillajõemetsa kinnistu (registriosa nr25177350, katastritunnus 28401:001:1176, edaspidi *Sillajõemetsa kinnistu*) eraldise 7 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Argent Metsad OÜ volitatud esindaja Tarmo Tederi 05.03.2025 esitatud metsateisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Sillajõemetsa kinnistu eraldise 7 lageraie keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Kavandatud raiel ei ole veekogule olulist mõju, kui veekaitsevööndis (põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetri ulatuses) metsa-, sh alusmetsa ja põõsastikku ei raiuta, raidmeid ei jäeta veekaitsevööndisse ja veekogusse, roopaid ei tekitata ning mootorsõidukitega kaldaid ei kahjustata.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Argent Metsad OÜ volitatud esindaja Tarmo Teder esitas 05.03.2025 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandab lageraiet Sillajõemetsa kinnistu eraldisel 7 pindalaga 1,55 hektarit ja hinnangulise raiemahuga 465 tihumeetrit. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris numbri 50001115088 all. Kavandatava raieala mõjualasse¹ (30 meetri ulatuses kavandatud raieala servadest) jäävad Natura 2000 võrgustikku kuuluv Kooraste Pikkjärve loodusala ning Kooraste Pikkjärve hoiuala.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS

¹ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

§ 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Metsateatis nr 50001115088 on esitatud lageraie tegemiseks Sillajõemetsa kinnistu eraldisel 7. Lageraie on kavandatud 1,55 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 465 tihumeetrit.

Lageraie käigus raiutakse raielangilt kõik puud, välja arvatud seemnepuud ja säilikpuud. Lageraiet tehakse, et võimaldada metsa uuenemist või uuendamist.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Sillajõemetsa kinnistu asub Põlva maakonnas, Kanepi vallas Kooraste külas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 24.02.2024. aastal kehtestatud Kanepi valla üldplaneering² millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud lageraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja³ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

² <https://kanepi.kovtp.ee/uldplaneering>

³ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Sillajõemetsa kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub Kooraste külas hajaasustuspiirkonnas.

Lageraiega eraldisel 17 maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

Kavandatud raie mõjualasse jäävad Sillajõe kinnistu kehtiv lageraie registrikanne eraldisel 5 pindalaga 0,3 hektarit ja raiemahuga 79 tihumeetrit ning kehtiv harvendusraie registrikanne eraldisel 6 pindalaga 0,12 hektarit ja raiemahuga 9 tihumeetrit.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid.

Eraldisel 7 kasvab 64-aastane küps kase enamusega puistu jänesekapsa kasvukohatüübis.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatavad raied läbi viiakse. Raielankidega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatud raieala kagunurk jääb väga vähesel määral alla 0,01ha ulatuses Kooraste Pikkjärve veekaitsevööndisse. Kavandatud raieala jääb ca 0,49 ha ulatuses Kooraste Pikkjärve kalda piiranguvööndisse.

Kavandatud raieala 30-meetrise ulatusega mõjualasse jääb Kooraste Pikkjärve hoiuala. Kooraste Pikkjärve hoiuala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 14.07.2005 määruses nr 183 "Hoiualade kaitse alla võtmine Põlva maakonnas" .

Kooraste Pikkjärve hoiuala jääb täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluva Kooraste Pikkjärve loodusala alale.

Kavandatud raie mõjualasse jääb loodusdirektiivi elupaigatüüp looduslikult rohketoitelised järved (3150).

Kavandatud raieala mõjualasse jääb projekteeritava metsaalade looduskaitseala metsaalade sihtkaitsevöönd.

Kavandatud raieala mõjualasse jääb III kategooria kaitsealuse linnuliigi laanepüü piiritletud elupaik.

Kavandatud raieala mõjualasse jääb vääriselupaik VEP nr.208529.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöörduvus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava lageraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raieala jääb väga vähesel määral (vähem kui 0,01ha ulatuses) Kooraste Pikkjärve veekaitsevööndisse (põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetrit) ja osaliselt (ca 0,49 ha ulatuses) Kooraste Pikkjärve kalda piiranguvööndisse. Kui raiete tegemisel Kooraste Pikkjärve veekaitsevööndis puittaimestiku raiet ei teostata, raidmeid veekaitsevööndisse ja veekogusse ei jäeta ning mootorsõidukitega Kooraste Pikkjärve kaldaid ei kahjustata ja rõõpaid ei tekitata, veekogust läbi ei sõideta, siis raietööde teostamisel ei ole Kooraste Pikkjärve seisundile olulist negatiivset mõju.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- kavandatud raie ei mõjuta oluliselt maastikuilmet ja looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud, eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad - langi uuenemine tagatakse metsaseaduse §-s 24 sätestatud korras.

Piiriülest mõju kavandatava tegevusega ei kaasne.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Kavandatud raieala eraldisel 7 mõjualasse jääb Kooraste Pikkjärve loodusala. Kooraste Pikkjärve loodusala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“⁴.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Kooraste Pikkjärve hoiuala ega Kooraste Pikkjärve loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõigel kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel enam rohkem väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Metsateatistega kavandatakse lageraiet 1,55 hektaril. Lageraie käigus raiutakse raielangilt kõik puud, välja arvatud seemnepuud ja säilikpuud. Lageraiet tehakse, et võimaldada metsa uuenemist või uuendamist.

Sillajõemetsa kinnistu eraldisel 7 kavandatud lageraie 30-meetrise ulatusega mõjualasse jääb Kooraste Pikkjärve loodusala.

Raieala mõjualas asub Kooraste Pikkjärv ja samal alal Kooraste Pikkjärve loodusala. Kooraste Pikkjärv vastab elupaigatüübile looduslikult rohketoitelised järved (3150), Kooraste Pikkjärve loodusala kaitstav elupaigatüüp on vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130).

Looduslikult rohketoitelistes järvedes on taimhõljum liigirikas, kuid mitte eriti rohke (mõõduka) biomassiga, veesiseses taimestikust valitsevad elodeiidid – põhja kinnituvad taimed, mille õisik ulatub veepinnale. Loodusdirektiivi elupaigatüübi tunnustele vastavaid järvi

⁴ <https://www.riigiteataja.ee/akt/304042017006>

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

mõjutab kõige enam eutrofeerumine. Eutrofeerumise ühe tulemusena suureneb kaldaveetaimede ohtrus, mis takistab teiste samas vööndis olevate taimede kasvu. Eutrofeerumise vähendamiseks on oluline minimaliseerida toiteainete kannet valgalalt. Üheks kaitseviisiks on puhveralad järve ja maismaa vahel. Kui raiete tegemisel Kooraste Pikkjärve veekaitsevööndis puittaimestiku raiet ei teostata, st veekaitsevööndi ulatuses (10 m) puistu säilib, raidmeid veekaitsevööndisse ja veekogusse ei jäeta, mootorsõidukitega Kooraste Pikkjärve kaldaid ei kahjustata, rõõpaid ei tekitata, siis raietööde teostamisel ei ole Kooraste Pikkjärve seisundile olulist negatiivset mõju.

Kavandatud lageraie Kooraste Pikkjärve loodusala mõjualas ei mõjuta Kooraste Pikkjärve loodusala seisundit. Eeltoodust tulenevalt ei ole kavandatud tegevusel olulist mõju Kooraste Pikkjärve loodusala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

Eraldis jääb jänesekapsa kasvukohatüüpi, kus raietööd külmunud või kuivalt pinnaselt on võimalik teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta. Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatud lageraie 30-meetrise ulatusega mõjualasse jääb Kooraste Pikkjärve hoiuala. Mõju Kooraste Pikkjärve hoiuala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Kooraste Pikkjärve loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2.

Kavandatud raialaga piirnevale alale jääb III kategooria kaitsealuse linnuliigi laanepüü piiritletud elupaik, mille pindala on 1,99 ha. Kavandatud lageraie teostamine väljaspool laanepüü elupaika ei ole laanepüü elupaiga seisundile olulise mõjuga.

Kavandatud raiala mõjualasse jääb vääriselupaik VEP nr.208529. Vääriselupaiga loodeservas võib olla valgustingimuste muutuse tõttu vähesel määral servamõju, kuid 1,99 ha suuruse vääriselupaiga üldist seisundit kavandatav raie oluliselt ei mõjuta.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raie on kooskõlas Kanepi valla üldplaneeringuga, Kooraste Pikkjärve hoiuala kaitse-eeskirjaga ja kaitsekorralduskavaga, looduskaitse- ja metsaseadusega, seega olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt teostada raietööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud lageraiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Kooraste Pikkjärve loodusalale, selle kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsemeetmetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus avaldatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Eelhinnangu koostaja:

Ene Pae

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond